ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 49.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *27-го Іюня.* — 1847 — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *27-go Czerwca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 21-го Іюня.

Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 28-го Января, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 2-й степени: 1-го Кадетскаго Корпуса Преподаватели: Физики, Коллежскій Совѣтникъ *Андріевскій*; Нѣмецкаго языка, Коллежскій Совѣтникъ *Альберсъ*, и Математики, Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія Подполковникъ *Янушевскій.*

—

Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ Указѣ данномъ Правительствующему Сенату во 2-й день Мая, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Для соблюденія единообразія въ общемъ наименованіи разныхъ частей Государства, Мы, согласно представленію Намѣстника Кавказскаго и Положенію Кавказскаго Комитета, повелѣваемъ: 1) Кавказскую Область, по главному городу оной, именовать впредь Ставропольскою губерніею, а округи ея — уѣздами. 2) Сообразно сему переименованію, Кавказскаго Гражданскаго Губернатора именовать Ставропольскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ: Кавказскія и областныя правительственныя мѣста и лица—Ставропольскими и губернскими, а окружныя—уѣздными. Кавказскій Областной Судъ называть Ставропольскою Палатою Уголовнаго и Гражданскаго Суда. 3) Командующему войсками на Кавказской Линіи и въ Черноморіи управлять гражданскою частію въ Ставропольской Губерніи, на томъ самомъ основаніи и со всѣми вообще правами и преимуществами, кои нынѣ предоставлены Кавказскому Областному Начальнику; и 4) Съ переименованіемъ Кавказской Области въ Ставропольскую Губернію, Учрежденіе, изданное для управленія этой Области и помѣщенное въ книгѣ 2 тома II Свода особенныхъ Губернскихъ Учрежденій (из. 1842 г.) и въ продолженіяхъ онаго, должно сохранять свою силу въ отношеніи Ставропольской Губерніи. Правительствующему Сенату сдѣлать надлежащія распоряженія къ приведенію всего этого въ исполненіе.“

—

Институтъ Корпуса Путей Сообщенія симъ извѣщаетъ родителей и родственниковъ, коихъ дѣти числятся казеннокоштными кандидатами, что за неимѣніемъ казенно-коштныхъ вакансій въ нынѣшнемъ году, пріема на казенное содержаніе не будетъ; желающіе же помѣстить дѣтей своихъ въ это учебное заве-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 21-go Czerwca.

Przez Najwyższy Imienny Ukaz do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, 28-go Styeznia, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 2 éj klassy: Nauczyciele 1-go Korpusu Kadetów: Fizyki, Radzca Kollegialny *Andryjewski*, Języka Niemieckiego, Radzca Kollegialny *Albers*, i Matematyki, Podpółkownik Korpusu Inżynierów Kommunikacyi Dróg, *Januszewski.*

—

W Imiennym Jego Cesarskiej Mości Najwyższym Ukazie, w dniu 2 Maja r. b. do Rządzącego Senatu, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem wydanym, wyrażono: „Dla zachowania jednostajności w nazwaniach różnych części Państwa, stosownie do przedstawienia Namiestnika Kaukazkiego, oraz uchwały Komitetu Kaukazkiego, Rozkazujemy: 1) Obwód Kaukazki, od głównego jego miasta, nazywać odtąd gubernią Stauropolską, a jéj okręgi, powiatami. 2) Podług takowego przezwania, Gubernatora Cywilnego Kaukazkiego nazywać Gubernatorem Cywilnym Stauropolskim: Kaukazkie i obwodowe jurysdykcye i osoby— Stauropolskiemi i gubernialnemi, a okręgowe, powiatowemi. Sąd Obwodowy Kaukazki nazywać Izbą Stauropolską Sądu Kryminalnego i Cywilnego. 3) Dowodzący wojskami na linii Kaukazkiéj i nad morzem Czarném ma zarządzać częścią cywilną w gubernii Stauropolskiéj, na tejże saméj zasadzie i ze wszystkiemi w ogólności prawami i prerogatywami, jakie teraz są nadane Naczelnikowi Obwodowemu Kaukazkiemu. 4) Z przezwaniem Obwodu Kaukazkiego gubernią Stauropolską, Ustawa, wydana dla zarządu tegoż Obwodu i pomieszczona w Xięgdze 2 tomu II Zbioru szczególnych Ustaw gubernialnych (wyd 1842 r) oraz w dalszych jego ciągach, ma pozostać w swéj mocy, co do gubernii Stauropolskiéj. Rządzący Senat wyda stosowne rozporządzenia, dla przywiedzenia tego wszystkiego do skutku.

—

Instytut Korpusu Kommunikacyi Dróg niniejszém zawiadamia rodziców i krewnych, których dzieci znajdują się na liście kandydatów skarbowych, że ponieważ w tym roku nie ma żadnego skarbowego wakansu, nikt też na koszt skarbowy przyjętym nie będzie; chcący zaś umieścić dzieci swoje w tym naukowym zakładzie na własnym kosz-

деніе на собственное содержаніе, могутъ представить таковыхъ не моложе 11-ти и не старѣе 13-ти-лѣтняго возраста къ пріемному экзамену 15-го Августа сего года.

cie, mają je stawić, nie młodsze od 11 i nie starsze od 13 lat, do wstępnego examinu 15 Sierpnia roku teraźniejszego.

Вильна.
(Сообщено).

15-го числа сего мѣсяца скончался въ здѣшнемъ городѣ Станиславъ *Миллеръ*, б. Артиллерійскій Капитанъ Императорско-Россійскихъ войскъ, и разныхъ орденовъ Кавалеръ. Этотъ достопочтенный мужъ, отличавшійся высокими душевными и умственными качествами, пользовался здѣсь общимъ уваженіемъ. Въ молодыхъ лѣтахъ онъ подвизался на военномъ поприщѣ и участвовалъ въ походахъ: французскомъ 1807 года, и турецкомъ въ слѣдующихъ за тѣмъ годахъ. Получивъ тяжелую рану при Шумлѣ, вынужденъ былъ оставить ряды доблестныхъ войскъ — и, въ тишинѣ, посвятить себя постояннымъ ученымъ трудамъ. Извѣстные своею пользою его Словари: *Французско-Польскій* во двухъ, и *Польско Россійскій* въ трехъ томахъ, изданы въ Вильнѣ. Многіе его сочиненія были также напечатаны въ Виленскомъ Еженедѣльникѣ, ученыхъ Обозрѣніяхъ и прочихъ повременныхъ изданіяхъ. Между прочими найденными послѣ него рукописями, находится одно большое его сочиненіе подъ заглавіемъ: *Панъ-Лексиконъ* или *Общій Французскій Словарь*, въ большихъ четырехъ томахъ *in-folio*. Словарь этомъ, давно уже одобренный Цензурою, и удостоенный лѣстныхъ отзывовъ знатоковъ, не вышелъ донынѣ въ свѣтъ по недостатку средствъ для изданія.

Д. Ц. Х.

Wilno.
(Artykuł nadesłany).

Dnia 15 b. m. zgasł w naszém mieście ś. p. Stanisław *Müller*, b. Kapitan Artyleryi wojsk Cesarsko-Rossyjskich i Kawaler wielu Orderów. Zacny ten mąż, dla niepospolitéj serca swego dobroci i światłego umysłu powszechnie szacowany, w młodym wieku odbył kampanie: francuzką 1807 roku i turecką w latach po niej następnych. Raniony na okopach Szumli, musiał opuścić zawód wojskowy, i odtąd ciche wiódł życie, naukowym pracom bez przerwy poświęcone. Znane są z ogólnéj użyteczności jego Słowniki: *Francuzko-Polski* we dwóch i *Polsko-Rossyjski* we trzech tomach, wydane w Wilnie. Wiele prócz tego pism swoich umieszczał w *Tygodniku Wileńskim*, *Wizerunkach Naukowych*, i tym podobnych zbiorowych publikacyach. W rękopiśmie, między innemi, zostawił *Pan-Lexicon*, czyli *Słownik Powszechny Francuzko-Polski*, we cztérech ogromnych in folio wypracowany tomach. Słownik ten już dawno przez Cenzurę zatwierdzony, a chlubnie powitany przez znawców, jedynie dla braku znacznych kosztów, dotąd się na jaw nie ukazał.

D. C. C.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.
Дармштадтъ, 19 *Іюня.*

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Государыня Цесаревна и Великая Княгиня Марія Александровна, съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрою Александровною, прибыли сюда вчера, въ два часа пополудни, и остановились во дворцѣ Его Королевскаго Высочества Великаго Герцога, куда собралась Августѣйшая Велико-Герцогская фамилія. Сегодня утромъ Государь Цесаревичъ изволилъ отправиться въ Штутгардъ и, по извѣстіямъ оттуда, сегодня же прибылъ въ этотъ городъ. Его Императорское Высочество намѣревается провести нѣсколько дней при Виртембергскомъ дворѣ. (*J. de St. P.*)

— Пишутъ изъ Штетина, отъ 24-го Іюня: „Сегодня, въ 11 часовъ утра, Ихъ Королевскія Высочества Принцъ Нидерландскій *Фридрихъ*, и супруга его, съ обѣими дочерьми, прибыли сюда изъ Берлина съ особымъ поѣздомъ и немедленно отправились, на коряблѣ *Borussia*, буксированномъ пароходомъ *Matador*, далѣе къ Свинемюнде, откуда высокіе путешественники поѣдутъ въ С.-Петербургъ, на Императорскомъ Россійскомъ военномъ пароходѣ „Грозный", который ждетъ ихъ при Свинемюнде."

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.
Darmsztad, 19 *czerwca.*

Ich Cesarskie Wysokości: Następca Tronu Cesarzewicz i Wielka Xiężna Cesarzewna Marya Alexandrówna z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Alexandrą Alexandrówną, przybyli tu wczoraj o godzinie drugiéj z południa i zatrzymali się w pałacu Jego Królewskiéj Wysokości Wielkiego Xięcia, gdzie się zgromadziła Najjaśniejsza Wielko-Xiążęca rodzina. Dzisiaj rano Najjaśniejszy Cesarzewicz raczył udać się do Sztutgardu, i podług wiadomości ztamtąd, dzisiaj też przybył do tego miasta. Jego Cesarska Wysokość ma zamiar przepędzić kilka dni na dworze Würtembergskim.

(*Journal de St. Petersbourg.*)

— Piszą ze Sztettina, pod d. 24 czerwca: „Dzisiaj, o 11-éj godzinie z rana, Ich Królewskie Wysokości Xiąże Niderlandzki Fryderyk i małżonka Jego, z obiedwóma córkami, przybyli tutaj z Berlina oddzielnym pociągiem i niezwłocznie udali się na okręcie *Borussia*, ciągnionym przez parostatek *Matador*, w dalszą drogę do Swinemünde, zkąd Dostojni Podróżujący odpłyną do St. Petersburga na Cesarsko-Rossyjskim wojennym parostatku *Groźny*, który ich oczekuje w Swinemünde."

Пруссія.
Берлинъ, 10 *Іюня.*

Въ засѣданіи, 5-го Іюня курія трехъ чиновъ кончила преніи о политическихъ вопросахъ и приняла, сильнымъ большинствомъ, многія важныя измѣненія. Занимательное преніе было возбуждено предложеніемъ депутата Ганземана, клонящимся къ тому, чтобы никакой заемъ не былъ заключаемъ безъ предварительнаго ручательства чиновъ. Г. Ганземанъ исчислилъ всѣ случаи, въ которыхъ правительство, въ противность закону 17-го Января 1820 года, почитало себя въ правѣ увеличивать общественный долгъ, какъ въ 1830 году, чрезъ посредство коммерческаго института, (*Seehandlung*), отданіемъ подъ залогъ шоссейныхъ дорогъ въ 1844, ручательствомъ за дивидендъ для капиталовъ, употребленныхъ на желѣзныя дороги, и, наконецъ, выпускомъ новыхъ банковыхъ билетовъ. Министры Бодельшвингъ, Дюсбергъ и Уденъ сильно протестовали противъ послѣдняго увѣренія, потому что, по смыслу закона объ организаціи банка, государство

Prussy.
Berlin, 10 *czerwca.*

Na posiedzeniu d. 5 czerwca, Kurya trzech Stanów zamknęła swoje rozprawy nad politycznemi kwestyami, i uchwaliła, znaczną większością, wiele ważnych zmian. Zajmujące rozprawy wywołał wniosek deputowanego Hansemana, który żądał, aby rząd żadnéj nie zaciągał pożyczki bez uprzedniéj rękojmi Stanów. P. Hanseman wyliczył wszystkie zdarzenia, w których rząd, wbrew prawu z d. 17 stycznia 1820 roku, uważał się za prawomocnego powiększać dług publiczny, jako to w roku 1830, za pośrednictwem handlowego instytutu (Seehandlung), oddając w zakład wszystkie szosse; w roku 1844, ręcząc się za dywidendę od kapitałów na drogi żelazne użytych, i nakoniec, puszczając w obieg nowe bankowe bilety. Ministrowie: Bodelschwing, Düesberg i Uden, mocno protestowali przeciwko ostatniemu zapewnieniu, gdyż podług brzmienia prawa o urządzeniu banku, państwo nie przyjęło na siebie żadnéj odpowiedzialności. Prócz tego, Minister skarbu oświadczył, że w razie niewypłatności ban-

не приняло на себя никакой отвѣтственности. Кромѣ того, министръ финансовъ объявилъ, что, въ случаѣ несостоятельности, правительство не подастъ банку никакой помощи, а министръ юстиціи присовокупилъ, что всѣмъ трибуналамъ отдано приказаніе не принимать въ залогъ банковыхъ билетовъ, такъ какъ послѣдніе не представляютъ достаточной гарантіи. Возраженія были сдѣланы противъ этого объявленія министровъ, которымъ отвѣчали, что, по смыслу закона, банковые билеты должны быть принимаемы во всѣхъ государственныхъ кассахъ, и что, слѣдовательно, правительство заключило обязательство, которому нельзя назначить предѣловъ, и дѣйствительно приняло на себя гарантію которая можетъ принадлежать только соединеннымъ чинамъ. Не смотря на несомнѣнное доказательство ораторскаго таланта, представленное г-мъ Бодельшвингомъ въ этомъ преніи, министръ не успѣлъ убѣдить собраніе, и предложеніе Г. Ганземана было принято. Три другія предложенія равномѣрно соединили значительное большинство голосовъ. Первое изъ нихъ клонится къ тому, чтобы просить его величество объ отсрочкѣ назначенія комитетовъ и депутацій, потому что, въ теперешнихъ обстоятельствахъ, эти выборы не могутъ имѣть мѣста. Второе, чтобъ просить короля объ уполномоченіи чиновъ на участіе въ составленіи всѣхъ законовъ и въ установленіи всѣхъ налоговъ; и третье, чтобъ государственныя имущества, сообразно съ законами страны, были почитаемы собственностью государства. При этомъ случаѣ, депутаты Рейнскихъ Областей объявили, что они не считаютъ уничтоженными свои древнія права на участіе въ законодательствѣ и въ опредѣленіи налоговъ, но соглашаются не дѣлать изъ этихъ правъ никакого употребленія въ настоящее время, въ слѣдствіе представленнаго Королевскимъ коммиссаромъ увѣренія, что впредь безъ согласія сейма не будетъ налагаемо никакой подати, ни заключаемо никакого займа. Подъ конецъ засѣданія, Г. Винке предложилъ дополненіе къ просьбѣ, по смыслу которой основные государственные законы не должны быть измѣняемы безъ предварительнаго обсужденія этого вопроса сеймомъ. Г. Винке находилъ, что слово „обсужденіе" недостаточно выражаетъ желаніе сейма, и въ слѣдствіе того, требовалъ, чтобъ перемѣны въ основныхъ государственныхъ законахъ были поставлены въ зависимость отъ согласія чиновъ. Собраніе почти единогласно приняло это измѣненіе.

Въ засѣданіи соединенныхъ курій 7 Іюня, чины разсматривали Королевское предложеніе, требующее отъ сейма гарантіи для займа въ 32 милліона талеровъ на построеніе желѣзной дороги между Берлиномъ, Данцигомъ и Кенигсбергомъ. Преніе преимущественно касалось вопроса объ основаніи *principe*) сей гарантіи, и члены, пользующіеся наибольшимъ вліяніемъ, объявили, что они не могутъ согласиться на предлагаемую мѣру до тѣхъ поръ, пока права чиновъ не будутъ надлежащимъ образомъ обезпечены. Не смотря на то, что Область Прусская прямо интересуется исполненіемъ такого проекта, депутаты сей области именно возставали противъ него съ большимъ жаромъ. Признавая всю пользу желѣзной дороги, и отдавая полную справедливость намѣреніямъ Правительства, они объявили, однако жъ, что собраніе не можетъ принять на себя отвѣтственности за заемъ въ 32 милліона талеровъ, пока права, требуемыя Сеймомъ, не будутъ признаны за нимъ короною. Таковъ былъ предметъ спора, развитый большею частью ораторовъ, между которыми отличился Г. Финке. Наконецъ, въ засѣданіи, третьяго дня королевское предложеніе отринуто 360-ю голосами противъ 179-ти, не смотря ни на усилія главныхъ членовъ куріи высшаго дворянства, ни на увѣщанія Министра Г. Бодельшвинга, заклинавшаго собраніе не приносить дѣла столь полезнаго и важнаго въ жертву частнымъ видамъ.

Сеймъ долженъ еще обсудить два измѣненія Королевскаго предложенія. Первое измѣненіе, представленное Г. Ганземаномъ, основано на предположеніи, что въ Государственномъ Казначействѣ заключается 30 милліоновъ талеровъ, и клонится къ тому, чтобъ эта сумма была употреблена на построеніе Кенигсбергской желѣзной дороги.

Г. Фонъ-Тиле, Государственный кабинетный министръ, замѣтилъ, что исчисленіе Г. Ганземаномъ суммы, заключающейся въ Государственномъ Казначействѣ, основано на ошибочныхъ данныхъ, и что если бъ даже эта сумма въ самомъ дѣлѣ была такъ значительна, какъ онъ говоритъ, то и тогда нельзя

ku, rząd nie da mu żadnego wsparcia, a Minister sprawiedliwości dodał, że do wszystkich urzędów przesłany został rozkaz nie przyjmowania w zakład bankowych biletów, gdyż te ostatnie nie mają dostatecznej rękojmi. Deputowani czynili zarzuty przeciwko temu oświadczeniu Ministrów, utrzymując, że podług brzmienia prawa, bankowe bilety powinny być przyjmowane we wszystkich podskarbstwach państwa, i że zatém rząd zaciągnął obowiązek, któremu nie podobna wytknąć granicy, i w rzeczy samej przyjął na siebie gwarancyą, która należy tylko do Połączonych Stanów. Mimo niezaprzeczonej wyższości krasomówczego talentu, jaki rozwinął w tych rozprawach P. Bodelschwing, nie potrafił jednakże przekonać zgromadzenia i wniosek P. Hansemana został przyjęty. Trzy inne wnioski również miały za sobą znaczną większość głosów. Piérwszy z nich miał na celu, aby upraszać Jego Królewską Mość o odłożenie terminu wyborów: Komitetów i Deputacyi, gdyż, w obecnych okolicznościach, wybory te nie mogą mieć miejsca. Drugi, aby upraszać Króla o dopuszczenie Stanów do spółuczestnictwa w redakcyi wszelkich praw, jako też w stanowieniu wszelkich podatków; i trzeci, aby dobra państwa, stosownie do praw krajowych, uważały się za własność narodową. Przy téj okoliczności, deputowani nadreńskich prowincyi oświadczyli, że lubo nie uważają za zniesione swoich dawnych praw, tyczących się spółuczestnictwa ich w prawodawstwie, tudzież w stanowieniu podatków, jednakże się zgadzają nie czynić z tych praw żadnego użycia w obecnym czasie, a to w skutek złożonego przez Komissarza królewskiego oświadczenia, że na przyszłość, bez zgodzenia się Sejmu, rząd żadnego podatku nakładać ani też żadnéj pożyczki zaciągać nie będzie. Przy końcu posiedzenia, P. Vincke wniósł dodatek do petycyi, podług brzmienia któréj, zasadnicze prawa państwa nie powinny być zmieniane bez uprzedniego roztrząśnienia téj kwestyi na Sejmie. P. Vincke uczynił uwagę, że wyraz „roztrząśnienie" nie wyraża dostatecznie życzenia Sejmu, i w skutek tego domagał się, aby zmiany w zasadniczych prawach państwa, zależały od zgodzenia się Stanów Zgromadzenie prawie jednomyślnie przychyliło się do tego wniosku.

— Na posiedzeniu połączonych Kuryi d. 7, Stany roztrząsały królewską propozycyą, żądającą od Sejmu gwarancyi dla pożyczki 32 mil. talarów na wybudowanie drogi żelaznéj między Berlinem, Gdańskiem i Królewcem. Rozprawy toczyły się mianowicie nad kwestyą zasady (*principe*) téj gwarancyi, i członkowie używający największego wpływu oświadczyli, że nie mogą się zgodzić na przyjęcie podawanego środka, dopóki prawa Stanów nie będą, jak należy, zapewnione. Bez względu na to, że prowincya Prusska najbardziéj jest interessowane, aby ten projekt był doprowadzony do skutku, deputowani téj prowincyi, z większym od innych zapałem, powstawali zwłaszcza przeciwko niemu. Nie zaprzeczając użyteczności żelaznéj drogi, tudzież oddając zupełną sprawiedliwość widokom rządu, oświadczyli jednakże, że zgromadzenie nie może brać na siebie odpowiedzialności za pożyczkę 32 mil. talarów dopóki prawa, których się Sejm domaga, nie będą mu przez koronę przyznane. Taki był przedmiot rozpraw, rozwijany przez większą część mówców, między którymi odznaczył się najbardziéj P. Vincke. Nakoniec, na onegdajszém posiedzeniu, wniosek królewski został odrzucony 360 głosami przeciwko 179, mimo wszelkie usiłowania główniejszych członków Kuryi Magnatów, tudzież uwagi Ministra, P. Bodelschwinga, który zaklinał zgromadzenie, aby nie czyniło z rzeczy tak ważnéj i pożytecznéj ofiary dla prywatnych widoków.

Sejm ma jeszcze roztrzygnąć dwa dodatki do królewskiego wniosku. Piérwszy, wniesiony przez P. Hansemana, opiera się na przypuszczeniu, że w skarbie państwa znajduje się 30 milionów talarów, i ma na celu żądać, aby ta summa użytą została na wybudowanie żelaznéj drogi Królewieckiéj.

P. von-Thile, gabinetowy Minister, uczynił uwagę, że obliczenie przez P. Hansemana summy, znajdującéj się w skarbie państwa, zasadza się na błędnych datach, i że gdyby nawet summa ta w rzeczy samej była tak znaczną, jak P. Hanseman utrzymuje, tedyby i wówczas nie można było uczynić z niéj proponowanego użytku, gdyż summa ta

было бы сдѣлать изъ нея предлагаемаго употребленія, потому что она составляетъ резервный фондъ, основанный исключительно съ политическою цѣлью. Вторымъ измѣненіемъ, которое представилъ Г. Бруннекъ, предлагается просить Короля о возобновленіи того же предложенія въ слѣдующее засѣданіе сейма.

Въ слѣдствіе непринятія займа въ 32 милліона талеровъ, изданъ кабинетный приказъ, которымъ на время прекращаются работы по постройкѣ моста на Вислѣ, между Диршау и Маріенбергомъ.

Засѣданіе Сейма 9-го Іюня было замѣчательно рѣчью, произнесенною Министромъ Юстиціи Г. Уденомъ и Королевскимъ коммиссаромъ по случаю объявленія, сдѣланнаго Министромъ Финансовъ по предмету новыхъ банковыхъ билетовъ. Г. Уденъ взялъ назадъ мнѣніе, поданное имъ прежде того, и признался, что не совершенно понялъ вопросъ, предписавъ, согласно съ Министромъ Финансовъ Верховному Суду не принимать въ залогъ (en depot) сихъ билетовъ. Г. Бодельшвингъ за тѣмъ прочиталъ въ собраніи кабинетное повелѣніе, которымъ предписывается принимать банковые билеты по номинальной ихъ цѣнѣ, во всѣхъ казенныхъ кассахъ, не исключая и депозитной.

Собраніе послѣ сего занялось предложенными ему измѣненіями въ Королевскомъ предложеніи о займѣ 32 милліоновъ, и значительнымъ большинствомъ рѣшило просить Короля о продолженіи работъ на желѣзной дорогѣ отъ Берлина до Кенигсберга, употребляя на то средства, ассигнованныя для того донынѣ, и о возобновленіи въ будущемъ засѣданіи сейма предложенія касательно сей дороги.

Франція.

Парижъ 18 Іюня.

Герцогъ Немурскій отправляется въ концѣ этого мѣсяца къ водамъ въ Барежъ, но предъ отъѣздомъ будетъ присутствовать на большомъ военномъ торжествѣ, которое офицеры подвѣдомственныхъ ему войскъ намѣрены дать на Марсовомъ полѣ. Принцъ Жуэнвильскій отправился 7 с. м. изъ Алжира, для осмотра южныхъ французскихъ владѣній. Экспедиціонный отрядъ находящійся въ Кабиліи имѣлъ возвратиться въ Алжиръ 10 числа.

— Говорятъ, что между принцемъ Жуэнвильскимъ и маршаломъ Бюжо произошло недоразумѣніе, послѣ котораго принцъ Жуэнвильскій возвратился на свой корабль въ сильномъ волненіи.

— Вчера розданъ членамъ палаты депутатовъ докладъ Г. Биньона о бюджетѣ расходовъ на 1848 годъ. Обычный бюджетъ составляетъ 1,544,072,627 франк., каковую сумму коммиссія предлагаетъ уменьшить 7 милліонами фр. Ограниченія въ чрезвычайныхъ кредитахъ гораздо значительнѣе, и составляютъ 92,768,000 фр., по вѣдомству министерствъ публичныхъ работъ и морскаго. Кабинетъ требовалъ 472,000,000

— Палата перовъ получила оффиціальное увѣдомленіе, что въ слѣдующій Понедѣльникъ займется она слушаніемъ доклада по дѣлу генерала Кюбьера, представленнаго назначенною по сему дѣлу коммисіею.

— Тунисскій Бей желаетъ при посредничествѣ Австріи уладить съ Портою недоразумѣнія по двумъ предметамъ: касательно опредѣленія границъ между Тунисомъ и Триполи,—и погашенія займа произведеннаго отцемъ бея въ Турціи.

19 Іюня.

Въ сегоднишнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, утвержденъ проектъ закона относительно назначенія 200,000 фр. для Іюльскихъ празднествъ, большинствомъ 225 голосовъ противъ 8.

— Въ палатѣ перовъ происходятъ дальнѣйшія пренія по проекту о народномъ воспитаніи и медицинской и фармацевтической практикѣ.

— Значительное число перовъ рѣшилось не принимать участія въ дѣлѣ Г. Жирардена. Г. Пакье выразилъ даже опасеніе, что нѣкоторые изъ перовъ вовсе не явятся въ палату.

— Г. Жирарденъ, поддерживая свой проектъ о почтовой реформѣ, сказалъ, что депутаты Франціи получаютъ, подъ адрессомъ президента палаты, большую часть своихъ писемъ, писанныхъ къ нимъ изъ провинцій, и исчислилъ, что этотъ родъ контрабанды приноситъ казнѣ ущерба 900,000 фр. въ годъ *).

*) Въ Англіи, во время парламентскихъ засѣданій, переписка членовъ палатъ свободна отъ всякой платы.

stanowi zapaśny kapitał, utworzony wyłącznie w celach politycznych. Drugi dodatek, podany przez P. Bruneck, żąda, aby Sejm upraszał Króla o wniesienie tegoż projektu na następującém zgromadzeniu Sejmu.

W skutek nie uchwalenia przez Sejm pożyczki 32 milionów talarów, wydany został rozkaz gabinetowy, mocą którego wstrzymują się roboty około budowania mostu na Wiśle, między Dirschau (Tczewem) i Malborgiem.

Posiedzenie Sejmu d. 9-go czerwca odznaczyło się mowami Ministra sprawiedliwości, P. Udena, tudzież królewskiego Kommissarza, z powodu oświadczenia, uczynionego przez Ministra skarbu w przedmiocie nowych biletów bankowych. P. Uden cofnął wynurzone uprzednio swe zdanie, wyznając, że nie dobrze zrozumiał kwestyą, zaleciwszy, zgodnie z Ministrem skarbu, Najwyższemu Sądowi, aby nie przyjmował w zakład rzeczonych biletów. P. Bodelschwing odczytał następnie rozkaz gabinetowy, mocą którego zaleca się przyjmować bankowe bilety, podług nominalnéj ich wartości, we wszystkich podskarbstwach państwa, nie wyjmując i kassy depozytowéj.

Następnie zgromadzenie zajęło się roztrząśnieniem dodatków do propozycyi królewskiéj względem pożyczki 32 milionów tal., i znaczną większością postanowiło upraszać Króla o dalsze prowadzenie robót około żelaznéj drogi z Berlina do Królewca używając na ten cel zasobów, jakie dotychczas używane były, tudzież o powtórne wniesienie na przyszłe zgromadzenie Sejmu projektu tyczącego się rzeczonéj drogi.

Francya.

Paryż, 18 czerwca.

Xiążę Nemours wyjedzie przy końcu b. m. do wód w Barege, wprzód jednak znajdować się będzie na wielkiéj uroczystości wojskowéj, którą oficerowie jego wyprawią na placu Marsowym. Xiążę Joinville udał się 7-go b. m. z Algieru na zwiedzenie południowéj części posiadłości francuzkich. Wojska, składające wyprawę do Kabylii, spodziewane były z powrotem do Algieru 10-go czerwca.

— Mówią, że między Xięciem Joinville a Marszałkiem Bugeaud zaszło żwawe przemówienie się, po którém Xiążę mocno wzruszony wrócił na pokład swego okrętu.

— Wczoraj rozdano członkom Izby Deputowanych sprawozdanie P. Bignon o budżecie wydatków na rok 1848. Zwykły budżet wynosi 1,544,072,627 fr., z których kommissya proponuje odtrącić 7 milionów. Oszczędności w kredytach nadzwyczajnych są daleko większe, gdyż wynoszą 92,768,000 fr., a dotyczą wydziałów: robót publicznych, wojny i marynarki. Gabinet żądał 472 miliony.

— Izba Parów została zawiadomiona urzędownie, że w przyszły Poniedziałek, d. 21, zamieniona będzie w Izbę doradczą, w celu wysłuchania sprawozdania, w przedmiocie processu Jenerała Cubiéres, mającego się jéj złożyć przez wyznaczoną przez nię kommissyą.

— Bej Tunetański życzy sobie, za pośrednictwem Austryi, załatwić z Portą dwa przedmioty: rozgraniczenie między Tunetem a rejencyą Tripolitańską, i umorzenie długu, który ojciec Beja pozostał winnym Turcyi.

Dnia 19 czerwca.

Na dzisiejszém posiedzeniu Izby Deputowanych przyjęty został projekt do prawa względem udzielenia 200,000 franków na uroczystości lipcowe, większością głosów 225 przeciw 8.

— W Izbie Parów toczą się dalsze rozprawy nad projektem do prawa o publiczném wychowaniu i o praktykowaniu sztuki lekarskiéj i aptekarskiéj.

— Wielka liczba Parów ma zamiar nie brać udziału w posiedzeniach swéj Izby w sprawie P. Girardin. Kanclerz Pasquier ma się nawet obawiać, że prawna liczba Parów nie zgromadzi się.

— P. Girardin, popierając swój projekt reformy opłat pocztowych, wyświecił, że deputowani Francyi odbierają sposobem przemycanym, pod adressem Prezesa Izby, jak gdyby to były interessa rządowe, większą część listów pisanych do nich z prowincyi, i obrachował, że ten rodzaj kontrabandy czyni rocznie szkody skarbowi 900,000 fr. *)

*) W Anglii, podczas sessyi Parlamentowych, korrespondencye członków Izb są wolne od wszelkiéj opłaty.

Въ одной изъ газетъ присовокупляютъ, что для большаго удобства достопочтенныхъ представителей націи, квесторы палаты устроили въ совѣщательной залѣ великолѣпное бюро, съ такимъ количествомъ ящиковъ, сколько находится депутатовъ, гдѣ по алфавитному порядку кладутся письма, присылаемыя по почтѣ къ каждому изъ нихъ.

— Невѣроятный слухъ распространился въ Парижѣ. Говорятъ, что Испанская Королева, пригласивъ къ себѣ Г. Пачеко, объявила ему, что она рѣшилась расторгнуть бракъ. Г. Пачеко отвѣчалъ будто бы на это, что онъ и его товарищи скорѣе оставятъ свои должности, чѣмъ согласятся на это.

— Архіепископы Буржскій и Камбрейскій, 11-го с. м. возведены въ Кардинальское достоинство.

— Изъ Орана пишутъ, что Абд-эль-Кадеръ, посредствомъ своихъ агентовъ, распускаетъ между Арабами слухи, что онъ намѣренъ заключить съ Франціею миръ, въ слѣдствіе котораго получитъ значительную должность.

20 *Іюня.*

Въ палатѣ перовъ утверждена вчера, съ небольшими измѣненіями, дополнительная статья Г. Кузена къ проекту закона о врачебной практикѣ. Г. Кузенъ требовалъ, чтобы медицинскія каѳедры предоставлялись безъ объявленія конкурса.

— Въ палатѣ депутатовъ состоялось постановленіе о продолженіи срока безпошлиннаго привоза хлѣба.

— Въ *Union Monarchique* пишутъ, что прошеніе герцога Іеронима Наполеона принято съ большею внимательностью въ замкѣ, нежели въ палатѣ перовъ, и что коммисія палаты депутатовъ единодушно положила препроводить прошеніе сіе къ министрамъ.

— Принцъ Жуэнвильскій, 12 с. м., находился еще въ Алжирской пристани, откуда намѣренъ былъ отплыть къ мароккскимъ берегамъ.

— Новый морской министръ, герцогъ Монтебелло, намѣренъ, по закрытіи засѣданій палатъ, отправиться къ эскадрѣ принца Жуэнвильскаго, дабы присутствовать на ея маневрахъ.

— Португальскій чрезвычайный посланникъ, Г. Вега, прибылъ въ Парижъ.

— Парижскій городской совѣтъ постановилъ отпустить на вторую половину Іюня мѣсяца, 703,000 фр., на билеты неимущимъ для полученія хлѣба.

21 *Мая.*

Сегодня, въ полдень, судъ перовъ собрался при запертыхъ дверяхъ. По прочтеніи именнаго списка оказалось, что на лицо находилось 202 члена. Г. Ренуаръ прочелъ докладъ по процессу генерала Кюбьера, состоящій изъ двухъ толстыхъ томовъ. Потомъ, генералъ-прокуроръ Делангль представилъ свои предложенія. Судъ рѣшилъ, что для пользы обвиняемыхъ, акты должны оставаться въ-тайнѣ, до тѣхъ поръ, пока предложенія генералъ-прокурора не будутъ обсуждены окончательно. Кромѣ того, положено вручить эти акты только тѣмъ членамъ, которые присутствовали въ сегодняшнемъ засѣданіи.

— Маркизъ Нормenби, съ супругою, возвратился вчера сюда изъ Англіи.

— Генералъ Баръ назначенъ временно главнокомандующимъ алжирскою арміею. Маршалъ Бюжо, 13 с. м пріѣхалъ въ Эксидейль, откуда отправился въ свое помѣстье ла-Дюранси, со всѣмъ своимъ семействомъ.

Англія.

Лондонъ, 16 *Іюня.*

Герцогъ Веллингтонъ давалъ вчера въ Асплей-Гаузѣ великолѣпный праздникъ для Королевы и принца Алберта, по случаю крестинъ своей младшей внуки, дочери лорда Велеслея, коей воспріемниками были Королева и принцъ Албертъ.

— Во вчерашнемъ засѣданіи нижняго парламента, послѣ рѣчи Г. Дункомба относительно португальской интервенціи, Г. Пиль, взошедши на каѳедру объявилъ, что послѣ тщательнаго разсмотрѣнія предложенныхъ что документовъ, полагаетъ, правительство поступило по сему предмету такъ, какъ сего требовалъ долгъ его. Если бы правительство не предприняло интервенціи, то онъ первый неодобрилъ бы министровъ; нынѣ же онъ вынужденъ защищать правительство отъ упрекомъ, будто бы оно безъ нужны вмѣшалось въ португальскія дѣла. Такое объявленіе бывшаго министра, положитъ вѣрно рѣшительный конецъ всѣмъ дальнѣйшимъ преніямъ по предмету португальской интервенціи, кото-

Gazeta jedna dodaje, że ku większéj w tym celu wygodzie szanownych Reprezentantów narodu, Kwestorowie Izby urządzili w sali konferencyjnéj wspaniałe biuro, z tylu szufladkami ilu jest deputowanych, gdzie porządkiem abecadłowym składane są listy do każdego z nich przychodzące.

— Trudna do uwierzenia nowina rozeszła się po Paryżu. Mówiono, że Królowa hiszpańska wezwała do siebie P. Pacheco i oświadczyła mu, że postanowiła osiągnąć rozwód... na co P. Pacheco miał odpowiedzieć, iż wraz z kollegami swoimi, raczejby się podał do dymissyi niż się do tego przychylił.

— Arcybiskupi: z Bourges i Cambrai, otrzymali 11-go b. m., kapelusze kardynalskie.

— Piszą z Oranu, że Abd el-Kader przez swoich ajentów rozsiewa między Arabami wieści, iż zamierza zawrzeć pokój z Francyą, i w skutku tego otrzyma znakomite dowództwo.

Dnia 20 *czerwca.*

Izba Parów, przyjęła wczoraj, z małemi zmianami, dodatek P. Cousin, do projektu do prawa o praktyce lekarskiéj. P. Cousin żądał, aby katedry medycyny nie były przez konkursa osadzane.

— Izba Deputowanych uchwaliła jednomyślnie przedłużenie przywozu zboża bez opłaty cła.

— *Union monarchique* donosi, że prośba Xięcia Hieronima Napoleona, łaskawiéj w zamku, jak w Izbie Parów przyjęta została, tudzież, że kommissya próśb Izby Deputowanych, jednomyślnie ją poparła w celu przesłania jéj Ministrom.

— Xiążę Joinville znajdował się jeszcze 12 b m. w przystani Algierskiéj, skąd miał wypłynąć, dla krążenia przy brzegach Marokkańskich.

— Nowo-mianowany Minister morski, Xiążę Montebello, ma zamiar, po ukończeniu posiedzeń Izb, udać się do eskadry Xięcia Joinville, w celu znajdowania się na jéj obrotach.

— P. Vega, nadzwyczajny Poseł Królowéj Portugalskiéj, przybył do Paryża.

— Rada miasta Paryża uchwaliła jeszcze 704,000 fr., na karty chlebowe, na drugą połowę miesiąca czerwca.

Dnia 21 *czerwca.*

Dzisiaj, o południu, Sąd Parów zgromadził się przy drzwiach zamkniętych. Po przeczytaniu listy imiennéj okazało się, że było obecnych na posiedzeniu 202 członków. P. Renouard odczytał sprawozdanie tyczące się processu Jenerała Cubiéres, składające się z dwóch grubych tomów; poczém, Jeneralny Prokurator Delangles przełożył Sądowi swoje wnioski. Sąd postanowił, iż przez wzgląd na obżałowanych, akta te powinny zostać w tajemnicy, dopóki wnioski Jeneralnego Prokuratora nie będą ostatecznie roztrząśnione. Oprócz tego uchwalono wręczyć te akta tym tylko członkom, którzy byli obecnymi na posiedzeniu dzisiejszém.

— Onegdaj, wrócił tu z Anglii Margr. Normanby, ze swoją małżonką.

— Jenerał Bar, mianowany został tymczasowym dowódzcą wojsk w Algieryi. Marszałek Bugeaud przybył 13-go do Excideuil, skąd, z całą rodziną, udał się do dobr swoich La Durantie.

Anglia.

Londyn, 16 *czerwca.*

Xiążę Wellington dawał wczoraj w Aspley-House świetną biesiadę dla Królowéj i Xięcia Alberta, z powodu chrztu swojéj najmłodszéj wnuczki, córki Lorda Karola Wellesley, którą Królowa z małżonkiem swoim do chrztu trzymała.

— Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższéj, po mowie P. Duncombe względem interwencyi portugalskiéj, Sir Robert Peel zabrał głos i oświadczył, że po pilném odczytaniu przełożonych dokumentów, sądzi, że rząd tak sobie postąpił, jak tego obowiązki jego wymagały. Gdyby rząd był zaniechał interwencyi, onby był piérwszym do głosowania za naganą postępowania Ministrów; teraz zaś widzi się zmuszonym do bronienia rządu przeciw zarzutom, jakoby się niepotrzebnie wmięszał w sprawę Portugalii. To oświadczenie byłego Ministra, położy zapewne ostateczny kres wszelkim dalszym rozprawom w przedmiocie interwencyi Portugalskiéj, który przez wiele dni wyłącznie uwagę obu Izb zajmował.

рый въ продолженіе многихъ дней заним лъ исклю-чительное вниманіе обѣихъ палатъ.

— Въ англійскихъ журналахъ удивляются тому, что французская полиція такъ дѣятельно занимается открытіемъ убѣжища графа Монтемолина, тогда какъ нѣтъ ни малѣйшаго сомнѣнія, что этотъ принцъ не оставлялъ Англіи, и что онъ третьяго дня находился на засѣданіи Королевскаго астрономическаго общества, гдѣ принятъ былъ съ большими почестями президентомъ и собравшимися членами.

— Ирландскій народъ намѣренъ нанять корабль и отправить его въ Генуя за останками О'Коннеля, чтобы привезти ихъ въ Ирландію. Докторъ Милей и младшій сынъ О'Коннеля отправились въ Римъ съ сердцемъ О'Коннеля, согласно послѣдней его волѣ. Набальзамированное тѣло находится въ прекрасномъ придѣлѣ *della Croce*. Почитатели О'Коннеля положили почтить останки его торжественною процессіею въ Лондонѣ, если они привезены сюда будутъ прежде, чѣмъ въ Ирландію. Католическимъ духовенствомъ совершена будутъ торжественная панихида при его гробѣ, въ Мурфельдской часовнѣ.

18 Іюня.

Вчера былъ большой выходъ въ Букингамскомъ дворцѣ; потомъ происходило засѣданіе тайнаго совѣта. Принцъ Албертъ будетъ сопровождать высокихъ своихъ гостей на островъ Вайтъ, на которомъ намѣрены они осматрѣть королевскій дворецъ, Осборнгоузъ.

— Вообще полагаютъ, что парламентъ закрытъ будетъ лично Королевою 13 Іюня, и что общіе выборы начнутся не прежде послѣднихъ чиселъ Сентября.

— Лордъ Россель объявилъ вчера въ нижнемъ парламентѣ, что правительство получило депеши изъ Португаліи, по коимъ Королева Донна Марія расположена обѣщенное инсургентамъ всепрощеніе распространить также на графа Дасъ-Антаса и взятыхъ съ нимъ 2,500 человѣкъ.

— Письмо, напечатанное въ *Morning-Chronicle* отъ 17 числа с. м., сообщаетъ о появленіи въ устьѣ Тага французской эскадры, состоящей изъ 8 линѣйныхъ кораблей.

— Г. Джонъ О'Коннель, который, по видимому, желаетъ продолжать начатое его отцемъ дѣло, издалъ отъ имени общества репилеровъ манифестъ къ ирландскимъ избирателямъ, въ коемъ приглашаетъ ихъ, что бы они при предстоящихъ общихъ выборахъ подавали свои голоса единственно въ пользу репилеровъ.

Испанія.

Мадритъ, 7 Іюня.

Въ Государственной газетѣ напечатано сегодня, что четыре испанскія роты, подъ командою бригадира Фуэнте-Пита, 3 с. м. вступили въ Португалію, для подкрѣпленія гарнизона пограничной крѣпости В ленса-до Миньо. По прибытіи этихъ войскъ, мятежники тотчасъ сняли осаду. Послѣ того генералъ-капитанъ Галиціи отправился лично въ крѣпость, дабы условиться съ мѣстнымъ начальствомъ на счетъ преслѣдованія мятежниковъ. Другой отрядъ вступитъ въ провинцію Трасъ-осъ-Монтесъ, часть коей занята мятежниками. Кажется однако, содѣйствіе испанскихъ войскъ будетъ не нужно, послѣ сдачи корпуса графа дасъ-Антаса Англичанамъ.

— Вооруженное вмѣшательство Испаніи въ дѣла Португаліи, есть политическая мѣра, которой нельзя предвидѣть послѣдствій. Во всякомъ случаѣ едва ли можно допустить, чтобы она имѣла вліяніе на возстановленіе порядка и мира.

— Въ *Heraldo* пишутъ, что Португальскіе мятежники, расположенные въ Сетувалѣ, подъ начальствомъ генерала Са-да-Бандейры, желали капитуляціи. Португальскій кабинетъ совѣщается по сему предмету, и кажется, потребуетъ, чтобы гарнизонъ сдался безусловно.

— Слышно, что англійскій посланникъ, Г. Больверъ, не только требуетъ, чтобы нашъ кабинетъ разрѣшилъ возвращеніе Эспартеро въ Испанію, но также желаетъ, чтобы онъ назначенъ былъ генералъ-капитаномъ Филиппинскихъ острововъ. Это обнаруживаетъ планъ Англіи овладѣть сими островами при благопріятномъ случаѣ.

— Папскій нунцій имѣлъ третьяго дня конференцію съ министромъ юстиціи, управляющимъ и духовными дѣлами.

— Dzienniki angielskie dziwią się, że policya francuzka tak wielkie czyni poszukiwania, dla odkrycia w Paryżu schronienia Hrabi Montemolin, kiedy nie ulega żadnéj wątpliwości, że ten Xiążę nie opuścił Anglii, i że znajdował się onegdaj na posiedzeniu królewskiego towarzystwa astronomicznego, gdzie z wielkiem odznaczeniem był przyjmowany przez Prezesa i zgromadzonych członków.

— Lud Irlandzki ma zamiar nająć okręt, aby go wysłać do Genui po zwłoki O'Connella i przewieźć je do Irlandyi. Doktor Miley, i najmłodszy syn O'Connella, udali się do Rzymu z sercem zmarłego, stosownie do jego ostatniéj woli. Ciało nabalsamowane umieszczone jest w pięknéj kaplicy *della Croce*. Wielbiciele O'Connella postanowili uczcić zwłoki jego wielką solenną żałobną procesyą po ulicach Londynu, jeżeli te sprowadzone zostaną tu pierwéj nim się dostaną do Irlandyi. Duchowieństwo katolickie odprawi solenną mszę żałobną przy jego trumnie, w kaplicy Moorfeldskiéj.

Dnia 18 czerwca

Wczoraj były wielkie pokoje u dworu, w pałacu Buckingham, a następnie posiedzenie Tajnéj Rady. Xiążę Albert towarzyszyć będzie swoim dostojnym gościom na wyspę Wight, którzy chcą obejrzeć Osbornehouse, to nadmorskie mieszkanie Królowéj.

— Powszechnie sądzą że Parlament odroczony zostanie osobiście przez Królowę w dniu 13 lipca, że powszechne wybory nie rozpoczną się pierwéj jak przy końcu września.

— Lord Russell oświadczył wczoraj w Izbie Niższéj, że rząd otrzymał depesze z Portugalii, według których Królowa Donna Marya skłania się przyrzeczoną powstańcom amnestyą rozciągnąć także na Hr. Das Antas i pojmanych z nim razem 2 500 ludzi.

— Korrespondencya do *Morning Chronicle* z dnia 17 b. m. donosi o ukazaniu się na ujściu Tagu eskadry francuzkiéj, z ośmiu okrętów liniowych złożonéj.

— P. Jan O'Connell, który zdaje się chcieć prowadzić daléj rozpoczęte przez jego ojca dzieło, wydał w imieniu towarzystwa Repealerów manifest do wyborców Irlandzkich, w którym ich wzywa, aby na przyszłych powszechnych wyborach nie dawali swych głosów za nikim innym jak tylko za Repealerami.

Hiszpania.

Madryt, 10 czerwca.

Gazeta rządowa ogłosiła dzisiaj, że wojsko hiszpańskie, złożone z czterech kompanii, wkroczyło 3 go b. m., pod dowództwem brygadyera Fuente-Pita, do Portugalii, w celu wzmocnienia twierdzy granicznéj Valenza do Minho. Za nadejściem wojsk pomienionych, rokoszanie odstąpili natychmiast od oblężenia. Po tym wypadku udał się sam Kapitan Jeneralny Galicyi do twierdzy, dla naradzenia się z władzami miejscowemi, w przedmiocie ścigania i rozproszenia powstańców. Inny oddział wejdzie do prowincyi Tras-os Montes, zajętéj częściowo przez rokoszan. Zdaje się jednakże, że interwencya hiszpańska będzie niepotrzebną, po poddaniu się Anglikom korpusu Hr. Das Antas.

— Zbrojne wmięszanie się Hiszpanii do Portugalii jest środkiem politycznym, którego następności dokładnie obliczyć się nie dadzą. Ażeby przez nie trwały porządek i spokojność przywrócone być miały, to zaledwie przypuścić można.

— Czytamy w *Heraldo* tę nader ważną wiadomość: „Rokoszanie Portugalscy zostający w Setubal, pod rozkazami Jenerała Sa da Bandeira, żądali kapitulacyi. Gabinet Portugalski naradza się nad tym przedmiotem, i jak się zdaje, żądać będzie, aby załoga poddała się na łaskę.“

— Słychać, że Poseł angielski, P. Bulwer, nie tylko nalega na nasz gabinet o powrót Esparterego do Hiszpanii, ale nadto żąda, aby go mianowano Jeneralnym Kapitanem wysp Filipińskich. Widoczny jest w tém plan Anglii opanowania tych wysp za zdarzoną sposobnością.

— Nuncyusz Apostolski odbywał zawczoraj naradę z Ministrem sprawiedliwości, który kieruje także sprawami duchownemi.

— Лица, знающія ходъ дѣлъ, утверждаютъ, что кабинетъ рѣшился распустить Кортесовъ.

— Вчера получено здѣсь извѣстіе, что Форкадель прибылъ въ Испанію, чтобы управлять дѣйствіями Монтемолинской партіи.

— Ртутныя копи предоставлены въ арендное содержаніе банку до Форменто, по 86 піастровъ и 11 реаловъ за центнеръ.

— Изъ провинцій получены извѣстія о хорошихъ урожаяхъ, и по этому поводу цѣны на хлѣбъ упали.

— По оффиціальной переписи въ Мадритѣ находится 206,714 жителей обоего пола, изъ коихъ 1,916 иностранцевъ.

14 Іюня

Въ послѣднее время въ здѣшнихъ журналахъ занимались болѣе чѣмъ когда либо вопросомъ: въ случаѣ безпотомственности Королевы Изабеллы, можетъ ли безъ затрудненія вступить на испанскій престолъ герцогиня Монпансье. Въ прогрессистскомъ жур. *Clamor* утверждаютъ, что Королева была вынуждена изъявить согласіе не только на собственное свое бракосочетаніе, но также и — сестры своей, и потому сіе послѣднее дозволеніе не должно имѣть силы. Въ *Heraldo* (благопріятствующемъ видамъ Франціи) отвѣчаютъ на это, что правительство обязано подвергнуть суду каждаго Испанца, который дерзнетъ соображать въ журналѣ права герцогини Монпансье на престолонаслѣдіе. Въ слѣдствіе сего, французскій посланникъ, по предписанію своего правительства, подалъ столь рѣшительную ноту, что наконецъ министры предприняли мѣры, чтобы воспрепятствовать дальнѣйшимъ по сему предмету разсужденіямъ. Въ *Gaceta* обнародовано сегодня слѣдующее распоряженіе министра юстиціи:

„Такъ какъ нѣкоторые журналы начали разсуждать о признанныхъ уставомъ правахъ инфантины Донны Лудовики, Фердинанды герцогини Монпансье, то защитники правительства должны наблюдать, чтобы столь важнымъ дѣламъ не былъ наносимъ вредъ журналами. А потому я предписываю королевскимъ прокурорамъ, чтобы они подвергали судебной отвѣтственности тѣ журналы, которые опровергаютъ право на престолонаслѣдіе, которое уставомъ и закономъ постановлено и утверждено въ пользу инфантины Донны Лудовики Фердинанды.

— Osoby, zwykle świadome rzeczy, utrzymują, że gabinet postanowił rozwiązać Kortezy.

— Nadeszło tu wczoraj doniesienie, że Forcadel przybył do kraju, w zamiarze objęcia dowództwa nad Montemolinistami.

— Dzierżawa kopalni żywego srébra przysądzoną została bankowi do Fomento, po 86 twardych piastrów i 11 realów za centnar.

— Z prowincyi nadchodzą doniesienia o pięknych urodzajach; z tego powodu staniało zboże.

— Po dokonaném w tych dniach urzędowem obliczeniu, Madryt ma 206,714 mieszkańców płci obojéj, między którymi 1,916 cudzoziemców.

Dnia 14 czerwca.

W ostatnich tygodniach dzienniki tutejsze zajmowały się żywiéj niż kiedykolwiek kwestyą: czy na przypadek bezpotomności Królowéj Izabelli, Xiężna Montpensier może bez sporu wstąpić na tron hiszpański. Progressistowski dz. *Clamor* twierdzi, że Królowa znaglona była do zezwolenia nie tylko na własne małżeństwo ale i na małżeństwo swéj siostry, i dla tego ostatnie zezwolenie nie powinno być ważne. *Heraldo* (dziennik interessom Francyi przychylny) odpowiada na to, że rząd jest obowiązany oddać pod sąd każdego Hiszpana, który prawo następstwa tronu Xiężny Montpensier za pośrednictwem dzienników, w wątpliwość niejako podaje. W skutku tego Poseł francuzki, z polecenia swego, rządu miał tak stanowczą podać notę, że nakoniec Ministrowie postanowili przedsięwziąć środki, aby zapobiedz dalszym w téj mierze roztrząsaniom. Dzisiejsza urzędowa *Gaceta* ogłasza następujące rozporządzenie Ministra sprawiedliwości.

„Gdy niektóre dzienniki odważają się brać za przedmiot roztrząsań uznane przez ustawę prawa następstwa Infantki Donny Ludwiki, Ferdynandy, Xiężny Montpensier, do obrońców rządowych czuwać należy, aby tak ważne interessa przez dzienniki nadwerężane nie były. Polecam przeto Prokuratorom królewskim, aby pociągali do sądowéj odpowiedzialności wszystkie takowe dzienniki, które zaprzeczeają praw następstwa tronu, jakie ustawa i prawa krajowe na korzyść Infantki Donny Ludwiki Ferdynandy postanowiły i potwierdziły.“

Португалія.

Оффиціальныя извѣстія, напечатанныя въ англійскихъ газетахъ о взятіи инсургентской эскадры при Опорто, сообщаютъ объ этомъ событіи слѣдующія подробности. „Послѣ извѣстной перестрѣлки 23 Мая, между пароходами юнты и блокирующими фрегатомъ и бригомъ, въ слѣдствіе которой они должны были отступить (*См. N. 45 Вилен. Вѣст.*), графъ Дасъ-Антасъ предположилъ совершить морскую экспедицію противъ столицы, въ надеждѣ, что, овладѣніемъ оной, положитъ конецъ междоусобной войнѣ. Эта экспедиція, состоявшая изъ 2,500 чел. пѣхоты и 90 конницы съ двумя полевыми орудіями, отправилась изъ Опорто 31 Мая, на принадлежащихъ юнтѣ 14-ти судахъ, послѣ произведеннаго наканунѣ совѣщанія юнты, въ которомъ одержало перевѣсъ то мнѣніе, что англійская эскадра блокировавшая гавань, вѣрно, не рѣшится на наступательныя мѣры, съ тою цѣлію чтобы только воспрепятствовать выступленію флотиліи. Между тѣмъ сверхъ ожиданія, едва суда инсургентовъ вышли въ море, — командиръ блокирующей эскадры, сэръ Томасъ Метлендъ, предложилъ имъ, чтобы они немедленно сдались, а въ случаѣ малѣйшаго сопротивленія, заставитъ ихъ къ этому силою. Это рѣшительное объявленіе англійскаго адмирала не допускало никакого другаго выбора, кромѣ неизбѣжной гибели или добровольной сдачи. Дасъ-Антасъ избралъ послѣднее, сдѣлавъ прежде формальный протестъ противъ сей насильственной мѣры Англіи, который потомъ возобновленъ былъ Опортскою юнтою. Есть однако лица, которыя утверждаютъ, что какъ юнта, такъ и самъ Дасъ-Антасъ, будучи убѣждены въ невозможности сопротивленія интервенціонной коалиціи, предприняли эту экспедицію, чтобы показаться въ глазахъ свѣта жертвою насилія и такимъ образомъ окончить свои дѣйствія со славою. Это мнѣніе становится тѣмъ вѣроятнѣе, что экспедиція Дасъ-Антаса, имѣвшая будто бы въ виду довольно продолжительный путь, снабжена была жизненными припасами только на одинъ день, и сдалась при первомъ требованіи.

Portugalia.

Raporta urzędowe, umieszczone w gazetach angielskich o zabraniu floty powstańców pod Oporto, podają o tym wypadku następujące szczegóły. „Po wiadoméj utarczce d. 23 maja, między parostatkami Junty a blokującą fregatą i brygiem, w skutek któréj ostatnie musiały się cofnąć, (*Ob N. 45 Kur. Wileń.*), Hr. Das Antas zamierzył morską wyprawę przeciw stolicy, w nadziei, że jéj łatwém zdobyciem, położy kres wojnie domowéj. Wyprawa ta, składająca się z 2,500 ludzi piechoty i 90 jazdy, z dwóma polnemi działami, wypłynęła z Oporto d. 31 maja, na 14-stu należących do Junty, częścią parostatkach, częścią statkach handlowych, po odbytéj dniem przedtém naradzie Junty, na któréj przeważyło to zdanie, że blokująca port eskadra angielska nie posunie się zapewne aż do zaczepnych kroków, aby wyjściu flotylli przeszkodzić. Tymczasem, wbrew téj nadziei, zaledwo statki rokoszan wypłynęły na morze, dowódzca blokującéj eskadry, Sir Thomas Maitland, wezwał je, aby się poddały natychmiast, z zagrożeniem, iż w razie najmniejszego oporu, siłą je do posłuszeństwa przymusi. To stanowcze oświadczenie angielskiego Admirała nie zostawiło innego wyboru powstańcom, jak tylko między pewną zgubą lub dobrowolném poddaniem się; Das Antas wybrał ostatnie, zaniósłszy wprzód formalną protestacyą, przeciw temu gwałtownemu krokowi Anglii, którą następnie powtórzyła Junta w Oporto. Są jednak. którzy utrzymują, że tak Junta jak i sam Hr Das Antas, przekonani o niepodobieństwie dłuższego opierania się koalicyi interwencyjnéj, przedsięwzięli umyślnie tę wyprawę, aby się wydać w oczach świata ofiarą cudzéj przemocy i działanie swe z honorem zakończyć. Zdanie to nabiera tém większego prawdopodobieństwa, iż wyprawa Hr. Das Antas, mająca niby cel dosyć daleki, zaopatrzona była tylko w żywność na dzień jeden, i poddała się na piérwsze wezwanie.

(2)

Опорто, 19 Іюня.

Здѣшняя юнта все еще оказываетъ сопротивленіе. Она, правда, дошла до того, что англійскому посланнику Сеймуру предложила одно только условіе своей сдачи, то есть образованіе министерства, которое представляло бы достаточное ручательство въ сохраненіи государственной хартіи; однако находилась еще въ такомъ положеніи, что могла предложить условіе. Сэръ Сеймуръ старался убѣдить Королеву, чтобы она снова пригласила въ кабинетъ графа Лаврадіо, но встрѣтилъ въ этомъ рѣшительное сопротивленіе; Королева, полагаясь на вспомоществованіе двухъ державъ, не хочетъ и слышать о примирительныхъ мѣрахъ.

— Англійская эскадра, вмѣстѣ съ испанскими и французскими военными кораблями, блокируетъ Опорто; въ то же время отрядъ испанскаго войска въ 1,300 человѣкъ, долженъ былъ вступить въ Португалію при Барка-д'Алва, на сѣверо-восточной границѣ; а баронъ Сальданья, который войска свои, по присоединеніи корпуса барона Казаля, усилилъ до 8,000 чел., двинулся къ Карвальгосѣ, въ 7 миляхъ отъ Опорто. Юнта имѣетъ еще въ своемъ распоряженіи 8—9,000 чел.; однако думаютъ вообще, что если дойдетъ до крайности, то она сдастся Англичанамъ. 7-го числа с. м. она объявила здѣшнему англійскому консулу, что готова согласиться на предложенную ей конвенцію, по которой и устроитъ свою сдачу; но такъ какъ отъ консула не послѣдовало рѣшительнаго отвѣта, то маркизъ Луле отправленъ съ этою цѣлію въ Лиссабонъ.

— Получено телеграфическое извѣстіе, 10 Іюня, что инсургенты подчинились предложеннымъ условіямъ, а Королева даровала всепрощеніе.

Oporto, 19 czerwca.

Junta tutejsza okazuje jeszcze ciągle stałą postawę. Wprawdzie ustąpiła ona do tyla, że Posłowi angielskiemu, P. Seymour, podała tylko jeden warunek swego poddania się, to jest utworzenie Ministerstwa, któreby przedstawiało dostateczne zabezpieczenie ustawy krajowéj; zawsze jednak znajdowała się jeszcze w tém położeniu, że nowe warunki podawać mogła. Sir Seymour starał się nakłonić Królowę, aby powołała znowu do gabinetu Hrabiego Lavradio, który strącony został w skutek zamachu z dnia 6 października; ale stanowczy znalazł opór; gdyż Królowa, ufna w pomoc trzech mocarstw, o środkach pojednawczych ani słyszeć nie chce.

— Eskadra angielska, w połączeniu z hiszpańskiemi i francuzkiemi okrętami wojennemi, blokuje tymczasem Oporto, a jednocześnie oddział wojska hiszpańskiego z 1,300 ludzi złożony, wkroczyć miał do Portugalii pod Barca d'Alva, przez północno-wschodnią granicę; zaś Baron Saldanha, który wojsko swoje przez połączenie się z Baronem Casal, powiększył do 8,000 ludzi, posunął się aż do Carvalhos, o 7 mil od Oporto. Junta ma jeszcze do swego rozrządzenia 8 - 9,000 wojska, sądzą tu jednak powszechnie, że jeżeli przyjdzie do ostateczności, odda się w ręce Anglików. Dnia 7 b. m. zawiadomiła tutejszego Konsula angielskiego, że gotowa jest przystać na proponowaną konwencyą, i podług niéj swoje poddanie się urządzi; gdy zaś od Konsula nie nadeszła stanowcza odpowiedź, Margrabia Loul, jak już wiadomo wysłany został w tym celu do Lizbony.

— Podług telegraficznéj wiadomości z d. 10, rokoszanie przyjęli warunki pojednania między Królową a nimi, a Monarchini ogłosiła amnestyą ogólną.

Турція.

Константинополь, 2 Іюня.

— Съ прибывшимъ сюда курьеромъ изъ мало-азіатской арміи, получено извѣстіе, что Османъ-Паша вступилъ съ арміею въ Джезиру, безъ сопротивленія, и что Бедерханъ-Бей, оставленный большею частію своихъ приверженцевъ, удалился съ отрядомъ въ 300 чел. въ нагорную крѣпость, откуда будетъ вѣрно спасаться бѣгствомъ.

— Въ Курдистанѣ появился новый мятежникъ, по имени Мехмедъ-Ханъ изъ Ваны, который уже овладѣлъ городомъ Мудомъ.

— Въ прошедшую ночь сгорѣла здѣсь значительная часть предмѣстія св. Димитрія; слишкомъ 200 домовъ сдѣлались добычею пламени, при чемъ нѣсколько человѣкъ лишились жизни.

— Недавно Султанъ раздалъ слишкомъ 2 милліона талеровъ, въ награду своимъ чиновникамъ.

Turcya.

Konstantynopol 2 czerwca.

Przybyły tu goniec od armii Anatolskiéj przywiózł wiadomość, że Osman-Basza wkroczył na czele wojska bez oporu do Dżeziry, i że Bederhan-Bej, opuszczony od większéj części stronników swoich, rzucił się z 300 ludźmi do warowni goralskiéj, zkąd zapewne w ucieczce szukać będzie ocalenia swego.

— W Kurdystanie wystąpił nowy buntownik w osobie Mehmeda Chana z Wanu, i opanował już miasto Mud.

— Ostatniéj nocy zgorzała tu znaczna część przedmieścia St Dimitri; przeszło 200 domów spłonęło; kilkunastu ludzi utraciło przy tem życie.

— Sultan rozdał niedawno gratyfikacye pomiędzy swoich urzędników, w summie przeszło 2 milionów talarów.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 27-го Іюня 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*